

Motion till riksdagen 2008/09:Fi287

av **Anne-Marie Pålsson (m)**

Överskottsmålet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anføres i motionen om att tillsätta en utredning med uppgift att se över det nuvarande överskottsmålet.

Motivering

Det är nu drygt 10 år sedan det finanspolitiska ramverket infördes. År 1995 föreslog regeringen att ett utgiftstak skulle införas som komplement till målet att stabilisera statsskulden. Två år senare, i vårpropositionen 1997, presenterade regeringen överskottsmålet och krav på balans i kommunal sektor, vilket skulle gälla från och med 2000.

Då var Sveriges ekonomi i dåligt skick med stora budgetunderskott och en statsskuld som närmade sig oacceptabla nivåer.

Idag är situationen den omvända. De svenska finanserna är bland de starkaste i västvärlden – betydande årliga budgetöverskott och en snabbt fallande statsskuld.

Men den offentliga sektorns finansiella situation är faktiskt bättre än så. I det ekonomiska underlag som regeringen förser riksdagen med, mäts statsskulden i bruttotermier. Det innebär att de tillgångar som staten förfogar över inte har inkluderats i beräkningarna. När så sker, det vill säga när skulden mäts i nettotermier, befinner sig Sverige inte längre i skuld utan den finansiella nettoställningen för staten är positiv.

Mot den bakgrunden finns det skäl att ifrågasätta om den nivå på vilket överskottsmålet satts – den offentliga sektorns finansiella sparande skall motsvara 1 procent av BNP över en konjunkturcykel – även fortsättningsvis skall gälla.

Alternativt kan frågan formuleras i termer av hur länge detta mål skall iakttas? Skall statens bruttoskuld vara noll eller vid vilken nivå skall det anses

Fel! Okänt namn på

som lämpligt att överge överskottsmålet? Och hur skall målet formuleras när staten nått en viss skuldkvot?

De överskott som redovisats under 2000-talet ligger därtill klart över det långsiktiga mål som riksdagen beslutat om. Enligt budgetpropositionen som regeringen nyligen lämnade till riksdagen (prop. 2008/09:1) beräknas överskottet under åren 2000–2009 uppgå till 1,5 procent av BNP. Bara under de senaste 4 åren har det i genomsnitt uppgått till 2,7 procent.

Riksrevisionen har i en rapport (RiR 2008:15) granskat regeringens uppföljning av överskottsmålet och konstaterar i sin rapport följande:

Trots att regeringen i vårpropositionen presenterar en analysram för hur reformutrymmets storlek skall bedömas redovisas ingen preciserad uppskattning av reformutrymmets storlek. Inte heller presenteras en kvantitativ analys av hur stora anpassningar av finanspolitiken som är nödvändiga för att överskottsmålet skall nås. Samtliga indikatorer regeringen använder för att följa upp överskottsmålet visar på stora och växande överskott utöver det av riksdagen fastlagda målet. Vårpropositionen innehåller emellertid ingen plan för hur målavvikelsen på sikt skall minskas. (RiR 2008:15 s. 7.)

Frågorna är många och regeringen bör därför tillsätta en utredning med uppgift att se över överskottsmålet med sikte på att ersätta det med ett annat mål som innebär att statens budgetöverskott hålls på en väsentligt lägre nivå än det nuvarande. Krav på balans framstår som en möjlighet. Alternativt kan det övervägas om kravet istället skall sättas som mål för skuldkvoten, snarare än för budgetsaldot.

Stockholm den 7 oktober 2008

Anne-Marie Pålsson (m)